

Avelsvisarkurs med Barbara Frische och Ísólfur Líndal

vid Gandurs nya ovalbanor i Helsingborg

Ett mycket intressant och spännande kursupplägg arrangerades av Skeppargården och familjen Hegart måndagen den 27 augusti. Hästägare, blivande avelsvisare och clinic-deltagare samlades vid Helsingborgs nya ovalbanor med unga som äldre hästar, erfarna som oerfarna ryttare, men mycket erfarna domare och tränare. Upplägget var att anmälda ryttare skulle vara lite pålästa i FIZO-reglementet inför kursen. Kursens syfte var att ge en så verklighetstrogen bild som möjligt av hur en avelsvisning går till. Vid lunchdiskussionen framkom det intresse av att skapa flera sådana här tillfällen årligen. Kanske någon eller några av kursdeltagarna vill välja att bli avelsvisare efter avslutad kurs? Flera av oss som var där kanske inte hade så höga ambitioner som att verkligen bli avelsvisare, men det var verkligen mycket lärorikt ändå och kurser som dessa och kanske även avelsbedömningar i liten skala, kan göra att fler hästägare tar sina hästar till bedömning? Flera unga och duktiga ryttare var där, en del som redan visat både egna och andras hästar, som Caspar Hegart, men även okända förmågor med talang, ingen nämnd, ingen glömd. Det var också många härliga och fina hästar som visades, en del med oerhört fin exteriör, som kanske inte ännu imponerade i gångarter, medan andra med kanske mer ordinär exteriör körde på i gångarterna så att man fick hålla i hjälmen!

Mette Lund Lindberg visade trevligt 7-årigt sto med fina gångarter, Blondie blev hon kallad på visningen. Foto: Boel Karlsson

Exteriörbedömning

Vi delades in i grupper om två hästar med sin ryttare. Hästarna fick först ställa upp för en exteriörbedömning av Barbara Frische (internationell FEIF-domare). Under tiden delgavs även tips och råd både av Barbara och Ísólfur (skolad vid Holar, årsbästa instruktör 2005). Barbara var med i egenskap av domare och Ísólfur som tränare. Att det är *lite* trix i denna avelsvisarvärld förstod vi ganska snart. Är hästen lite ofördelaktigt hög i rygglinjen kan man tänka på att sträcka ut bakbenen lite, då försvinner med lite tur det intrycket och kanske en framtida avelsdomare bortser från att dra ned poäng för detta. Likaså kan en för tjock underhals döljas med rätt vinkel på huvudet, en hingst förväntas ha mer man och svans än ett sto eller valack (här bedöms valackerna som flickor), en hingst som är något till åren kan få ha en tjockare hals än en yngre osv. Här diskuterade kursdeltagarna lite kring om det är bra eller inte med att rätta till och fixa? Domarna kan säkert alla dessa trix ändå? Efter en skritt och travrunda där benställning bedömdes lärde vi oss också att i skritt kan en häst se trång ut bak, men den breddar sig oftast när den börjar trava (gärna fort, det ser bättre ut). De hästar som inte travar på det här momentet får tyvärr inte högre poäng än 7 för benställning. Gäller alltså att träna trav även från marken. Hur gör man det? Det glömde jag bort att fråga, men såg sedan vid någon visning att man får ha en medhjälpare som både kan hjälpa till att flytta hovarna och peka med piskan på benet som skall lyftas. Aha, då vet jag, till nästa gång.

En annan kunskap vi fick var att verkningen av hovarna var viktigt. Flata hovar, beroende på verkning eller grundförutsättningar, kan bli bättre om bakre delen av hoven kan få vara lite högre, samt att hoven invid strålen kan verkas lite djupare. Hovmaterialet är också viktigt, domarna är ofta extra uppmärksamma på vita (ljusa hovar) då de förväntar sig att hovkvaliteten är lite sämre på dessa än på de mörka hovarna. *'Ha inte hästen alltför välkammad i manen, rufsa hellre till den lite'*, tyckte Ísólfur när en mycket välkammad och söt liten hästfröken visades. Inte heller får man ha gummisnoddar i manen för att den skall vara tvåsidig, fick en av deltagarna höra. *'Bättre då att ha manen på en sida'* tyckte Barbara, men den åsikten kan säkert variera olika domare emellan, men det borde vara lättare att bedöma en hals utan man?

Lizette Åkerblom exteriörvisar Viska, Matilda Bengtsson följer uppmärksamt med. Foto: Boel Karlsson

Många tips haglade över oss och Barbara förmedlade varför hon satte de poäng hon gjorde på de olika hästarnas olika delar av exteriören. Någon exteriördel, tror hals, manke, bog, kan höja sig om hästen visar en förbättring på ridbedömningen, i undantagsfall kan den även sänkas. Likväl som i söndagens unghästmonstring, kunde vi här återkoppla till svagheter eller styrkor exteriört med ridbarhet och gångarter som var nästa moment i denna kurs och bedömning.

Ridegenskaper

Viktigt att tänka på är att vid avelsvisningen är det hästen och inte ryttaren som bedöms, men det är ryttaren (visaren) som anmäler sig om jag förstått det hela rätt (hade bara detta inte varit en skoldag hade vår häst inte behövt en så oerfaren ryttare av honom som jag, men det tar vi igen nästa gång:). Det är inte heller samma regler för hur man får rida vid avelsvisning jämfört med tävlingsridning. Skritten får gärna ridas på lite längre tygel så att hästen kan få möjlighet att sänka nacken, slappna av och vila i steget. Likaså spelar det heller ingen roll vilken galopp som väljs, höger eller vänster, men det ser snyggare ut ur ett domarperspektiv om det är *inre* frambenet som lyfts mot domarsidan, säger **Ísólfur**, och galopp, det är **full fart fram!** Dock inte i korsgalopp (som jag inte kände) eller galoppombyten (som någon annan ryttare inte märkte). Det är verkligen mycket att hålla rätt på. Gångarten som just visas skall vara **på topp framför domaren**, och i tillräckligt antal meter. Det låter hur enkelt som helst, eller hur?

Barbara Frische, Ísólfur Líndal, Caspar Hegart samt uppmärksamma kurs- och clinicdeltagare. Foto: Boel Karlsson

På kursen följde vi FIZO-reglementet för ridbedömningen som skall göras på maximalt 10 sträckor om ca 200 meter, vilket var vad vi ungefär gjorde på kursen. För att få en godkänd ridbedömning måste man rida minst 6 sträckor, är man inte nöjd måste man avbryta efter 5,5

sträcka. Alla gångarter kan visas, det är valfritt, men för att få höga poäng för exempelvis tölt måste både kort tölt (behöver inte vara så kort som i tävlingssammanhang, bara det är skillnad i tempo mellan de olika töltvisningarna) och högre tempo tölt ridas, detsamma gäller för galopp som indelas i *galopp* och *canter*. För varje ekipage förs ett bedömningsprotokoll (vårt var på engelska, det skulle vara bra om det fanns översatt till svenska, någon som vet?) där de olika gångarterna har olika hög bedömningsfaktor, det står dessutom mycket pedagogiskt vad som är bra på ena sidan och vad som är mindre bra och kan förbättras på den andra sidan. Varje ekipage fick ett sådant protokoll från **Barbara**, med muntliga och positiva kommentarer på vad som kan förbättras med träning av häst, men även ryttare.

En fin liten skäck med ryttare får konstruktiv kritik efter avslutad ritt. Foto: Boel Karlsson

Ísólfur fyllde på Barbaras bedömning och kommenterade sådant som han med tränarens ögon såg som möjligheter till förbättring och utvecklingsmöjlighet för varje ekipage, både hos häst och ryttare. Det gäller för ryttaren att lägga upp sitt program, eller show, på ett sätt som ger mesta möjliga poäng. Men, påpekade **Ísólfur**, det gäller också att låta hästen hitta plats att återhämta andan under visningen, så att den orkar alla visningssträckorna. Ryttaren bör planera in detta när upplägget av programmet görs då det är många meter hästen skall springa med full koncentration och högsta fart emellanåt. Det är också viktigt att hästen är tillräckligt utbildad för uppgiften att bli avelsvisad och ridegenskapsbedömd, det ligger mycket träning och förberedelser bakom. En del har det lätt, andra får gå i grundskolan lite till, häst som ryttare. Vi är alla olika och tur är väl det.

Helt otroligt bra, tack Lotta Hegart & co för en givande kursdag! Foto: Boel Karlsson

Totalt var det cirka tjugo hästar/ekipage som fick en bedömning av exteriör och ridegenskaper. Vi som var först på plats fick lite bråttom att få i ordning våra hästar eftersom några ekipage tyvärr hade gett sent återbud kvällen innan. Det hela avlöpte väl ändå, men med lite på önskelistan till nästa kurs skulle mer plats för uppvärmningstid inför ridmomentet vara önskvärt, eller tre hästar per grupp skulle ge mer andrum. Undertecknad sänder detta som ett önskemål till kursarrangören Lotta som fick mycket att ringa och styra med för att tidsplanen skulle fungera, vilket den gjorde trots avhopp, även vädret hade hon koll på denna dag.

Textförfattare Åse Brunnström, nöjd deltagare i avelsvisarkursen.

'Gör ryttaren inte rätt, är det instruktören som är otydlig. Gör hästen inte rätt, är det ryttaren som är otydlig', citerar jag vår vän och tränare Katarina Lagerbäck, från ett av våra tidigare träningspass. Foto: Boel Karlsson.

Text: Åse Brunnström